

הכול מושפעים מהכול

המרואיין: משה שטרנשוס, פסל

בכיתו המקורי, שכל פרט בו מיוחד ומקורי הכול עשוי בידי זוג האמנים עצמו — אומר לנו הפסל משה שטרנשוס: „סגנון ישראלי מקורי באמנות לא קיים ואינו יכול להיות קיים בזמננו, כשכל אמן קופץ היום מתל-אביב לפאריס ומשם לניו-יורק וחזרה לאי-טליה — הרי הכל מושפעים מן הכול.

וכל הבא ליד — איפה כאן הגבול בין הציור והפיסול? אן הפסל שולל את האמנות המודרנית הזאת, אך היא רואה בה, יותר שזכות אמנותית, שעשוע לאמן ולקהל, ולעיתים — אתגר: „תראו עד לאן אפשר להוביל את הקהל והוא יבלע את הכול, גם את האבסורד!“

הפיסול, לגבי משה שטרנשוס, הוא כמו הריון — הורים אף הרעיון, את הצורה, את החומר המיוחד ומועדים את היצירה למקום מיוחד. להדב קות האלה אין, לדעתו, המן שך, זו קאפריזה של השעה, אפילו החומר אינו מיוחד למקום, לארץ — פוסק הוא — כי כבר הרומאים ידעו להביא שיש לקיסריה!

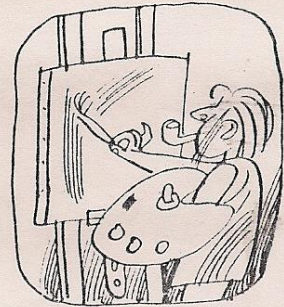
אולי המיוחד אצלנו הוא בשכבה רחבה יותר של צרכי ני תרבות ואמנות, רחבה יר תר מאשר בכל ארץ אחרת. כי יש לנו שכבת אינטליגנציה גדולה. אבל לכמה זמן? מה עושים היום בבית-הספר כדי לחנך לאמנות? מה עושים בכנייני ציבור כדי להרגיל את העם לראות ולחיות עם

כך זה היום עם כל האמנים. אין סימני היכר לאומיים. יש תפיסה של התקופה ויש גישה אינדיבידואלית.“

משה שטרנשוס מביט מסביב, על הרהיטים הנוחים והמנורות המקוריות שעשה בלצמנו, על פסליו העומדים ב-

אמנות

בית ובגינה, על אריחי הקרא-מיקה המקשטים את מדרגות הבית הפנימיות — שהם מעשי ידי אשתו, רות צרפתי,

אשר בובותיה העגלגלות עשויות עץ, קראמיקה ומתכת עומדות, מתגלגלות ותלויות בכל פינה, על כל מדף — חבורה עליזה, בסך-הכול! והוא כאילו מסכם לעצמו: „יש אמנים הנותנים אות עבר רית או סמל יהודי ביצירה שלהם, אבל זה עוד לא עשה את היצירה לישראלית! התפיסה הציורית, הפסלית עושה היום לכל העמים, היא מותנית בתקופה.“

מתברר — לפי דבריו — כי השמים הבהירים או הקור רים, צבעי הנוף ואופי בני-האדם משפיעים היום פחות על האמנות הפלאסטית מאשר התרפיסה הרוחנית. החברתית של התקופה. וזו אינה יודעת גבר לות, מוכן, שכל אמן מבטא זאת בצורה האינדיבידואלית שלו.

אך לא רק סימני היכר לאומיים ניטשטשו, יש גם השפעה הדדית בין האמנויות: הפיסול והציור אינם עוד שני גנים כל כך: „הפופ-ארט“, עונות המדריקה הפצים

משה שטרנשוס
תפיסה ציורית

„אומרים כי אין תקציב, אבל יש נטיה של ביטול. האם רק גישה דתית מונעת מלהציב דברי אמנות בבניין הכנסת, או בעיריה ובאולמי תרבות? עדיין יש לנו אמנים שהביאו איתם מיטען רוחני, אמנותי. כיצד יתחנך הדור הבא?“